

[Morten Lange.]

De lovforslag, som har mest med spørgsmålet om udstykning, med grundpriser o. s. v. at gøre, er lovforslagene om kommunernes forkøbsret til jord og forslaget til ændringer i den lov, som tidligere hed statshusmandsloven. Det er naturligt, at det er spørgsmålet om kommunernes forkøbsret til jord, som altså er begrænset til inder- og mellemzonerne, der i særlig grad får indflydelse på spørgsmålet om byggegrundene. Vi kan af fuldt hjerte støtte, at der bliver indført lovhjemmel for en sådan forkøbsret. Det er også helt i sin orden, at staten vil træde til og finansiere en del af udgifterne ved at have ladet disse grunde ligge. Det er muligt, at nogle kommuner egentlig kunne fortjene en større statsstøtte, for det er mit indtryk, at en række kommuner ikke vil være i stand til at skaffe de fornødne midler til finansiering af købene og derfor vil være mere tilbageholdende, end kommunernes tarv egentlig ville være tjent med. Det er derfor afgjort rigtigt, at en sådan forkøbsret bliver indført, og det er også rigtigt, at staten påtager sig en vis forpligtelse til at støtte købet; men allerede her er det jo helt klart, at det er nødvendigt inden ret længe at gå noget videre. Der findes jo i de lovforslag, vi har til behandling, nogle vage og ikke særlig let anvendelige ekspropriationsparagraffer. Det forekommer mig, at det ville være helt enkelt, om man i givet fald, hvor et bestemt stykke jord ikke blev udbudt til salg, kunne tiltvinge sig købet i kraft af en ekspropriationsret for at få afrundet sine arealer på rimelig måde eller for at nå frem til en bedre løsning af et jordproblem.

I det hele taget kan jeg ikke forstå, at det synes at være sådan i vor lovgivning, at vi kan ekspropriere jord til parkeringspladser og mange andre mere eller mindre vigtige fællesanlæg, men ekspropriation af jord til anvendelse til byggegrunde til en nok så nødvendig byggeudvikling i byerne, det er sandelig noget, som man har enten ingen eller også en uhyre svag lovhjemmel

til. Jeg tror, det bliver nødvendigt at skærpe lovgivningen for at skaffe de fornødne byggegrunde til en rimelig pris, og det foreliggende lovforslag rummer jo nogle muligheder i denne retning. Jeg kunne blot ønske mig endnu en ting indsat i loven på en eller anden måde. Jeg tror, det ville være ønskeligt, om indenrigsministeriet fik ret til at føre et vist og for min skyld gerne temmelig skarpt tilsyn med, om kommunerne nu også gør grug af deres forkøbsret i en så rimelig målestok, at ikke et efterladende bystyre kan bringe den pågældende by i en situation, som senere bystyret ikke kan få lappet på. Et sådant indseende med købene kunne eventuelt ske blot ved en udvidelse af statshusmandsloven, som jo giver staten forkøbsret til al jord uden for inder- og mellemzonerne. Hvordan det i praksis kan gennemføres, kan man naturligvis diskutere. Jeg synes blot, at staten burde have en vis indsigt med kommunerne, så at der ikke blev tale om forsømmelser i denne nødvendige udvikling.

Jeg synes, det er mest naturligt, at hele spørgsmålet om statshusmandslovgivningen ses i forbindelse med spørgsmålet om kommunernes forkøbsret; de to områder hænger på flere måder sammen. Jeg kan ikke bare mig for at falde tilbage til et emne, jeg tog op tidligere på dagen under et andet lovforslags behandling, og til indledning gøre et par bemærkninger vedrørende lovens titel. Jeg ser — og jeg er næsten lykkelig — at man dog har fundet ud af, at her gennemfører man så betydelige ændringer i loven, at det også vil være rimeligt at ændre lidt på titlen. Titlen i lovforslagets § 1, punkt 1:

„Lov om oprettelse og supplering af landbrug m. m. og om statens forkøbsret (jordloven).“

svarer dog stadig væk kun nogenlunde til indholdet; det er en ret dårlig beskrivelse, for lovforslaget drejer sig jo først og fremmest om statens forkøbsret til fast ejendom på landet. I det hele taget kunne jeg lide